

[Statsministeren.]

løs isolation eller samarbejde med andre fredsvillende stater. Dette valg må vi træffe, og vi må træffe det nu.

Det er rigtigt, at en genopbygning af vort danske værn vil koste penge. Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen erkendte selv, at det var nødvendigt at opbygge et efter vore forhold afpasset værn. Jeg har derfor ret til at betvivle, at et isoleret Danmarks oprustning ville blive billigere end den genopbygning, vi nu får mulighed for at gennemføre på gunstige vilkår og i samarbejde med andre demokratiske og fredsvillende stater. Der er grund til at understrege, at det jo netop er tanken, at intet pagttilsluttet land, hvad den militære genopbygning angår, skal præstere mere, end man med rimelighed kan forlange, at der vil blive ydet støtte hertil, og at genopbygningsarbejdet og det sociale niveau ikke bør sænkes.

Jeg bør vel også sige et par ord til det ærede medlem hr. Aksel Larsen. Jeg havde egentlig ikke tænkt mig overhovedet at beskæftige mig med hans udtalelser, dels fordi de er besvaret af udenrigsministeren, der som udenrigsminister fører denne debat, dels fordi det, det ærede medlem har anført, jo blot var en gentagelse af de propagandaartikler, der i den sidste månedstid har stået i „Land og Folk“.

I den propaganda har det ærede medlem hr. Aksel Larsen bl. a. søgt at udnytte en besvarelse af et spørgsmål om Danmarks udenrigspolitik, som jeg for mere end et år siden har fremsat i radioens serie: „Hvis jeg havde ham her“.

Spørgsmålet, der blev stillet mig i den nævnte udsendelse den 30. januar 1948, lød således, formuleret af journalisten eller spørgeren:

„Til slut et spørgsmål om et emne, som ikke blot Danmark, men som hele verden taler om: Tør statsministeren åbent sige sin mening om, hvor Danmark i dag skal placere sig, i øst- eller vestblokken?“

Mit svar lød:

„Ja. Vi skal overhovedet ikke placere vort land i nogen blok. Vi er medlem af De Forenede Nationer og skal dér gøre vor pligt som nordisk land. De demokratiske og humanistiske idealer, der er udtrykt i vor forfatning, skal vi på alle områder arbejde for at få virkeliggjort og fastholde vor ret og pligt til frit at sige vor mening både til øst og vest. Må jeg tilføje, at det efter min mening ikke kan være en dansk eller en nordisk interesse at uddybe de altfor åbenbare

modsætninger mellem øst og vest. Et endeligt brud mellem de stormagter, der stod sammen for at vinde krigen, vil være en katastrofe for os alle — måske ikke mindst for Norden.“

Jeg vil gerne først understrege, at spørgsmålet som nævnt er stillet den 30. januar 1948 og gik ud på, om jeg ville sige min mening om, hvor Danmark i dag skulle placere sig, og hvad jeg dengang sagde, godkender jeg helt og fuldt. Nu kan ingen være blind for, at der siden den 30. januar 1948 er sket et og andet i verden, desværre også ting, der har øget den internationale spænding og gjort vort lands stilling endnu mere udsat.

For det første er forsøget på at etablere den fællesskandinaviske løsning af vort sikkerhedsproblem strandet.

For det andet er den ensrettingsproces, der straks efter krigen blev påbegyndt i Østeuropa, fuldbyrdet med det kommunistiske kup i Tjekkosllovakiet. De to politikere Benes og Masaryk, hvis navne for hele den demokratiske verden ligesom var vidner for, at et varigt fredeligt samarbejde kunne etableres mellem øst og vest, er døde og borte. Disse to mænd, der stod som brobyggere mellem vest og øst, eksisterer ikke mere, og jeg behøver ikke at sige, under hvilke omstændigheder de gik bort. Jeg vil slet ikke nægte, at Benes's tilbagetræden og Masaryks død gjorde et dybt indtryk på mig som sikkert på tusinder af andre og svækkede min absolutte tro på en fortsat gunstig udvikling. Foruden dette: de bristede skandinaviske forhandlinger og udviklingen i Østeuropa er der også sket forskellige ting i De Forenede Nationer, ting, som jeg ikke i aften skal fordybe mig i, men som ikke har bidraget til at styrke min tillid til De Forenede Nationer som virkelig fredsgarant.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen fremsatte under forhandlingerne den unægteligt noget opsigtsvækkende påstand, at der ikke fandtes nogen østblok. Denne påstand er da til at tage at føle på! Den sammenslutningspolitik i Europa, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen raser imod, begyndte jo netop i øst.

Allerede i det første efterkrigsår oplevede vi jo en skærpelse af de internationale modsætninger. Lige fra det øjeblik krigshandlingerne ophørte, begyndte der en ensretning af hele Østeuropa og i Donaulandene, en ensretning, som måtte vække stor uro i alle demokratiske lande. Denne politik er til dette øjeblik blevet gennemført med hensynsløs konsekvens.